

**PROGRAM WYCHOWAWCZY
W SAMORZADOWYM PRZEDSZKOLU
W ZESPOLE PUBLICZNYCH PLACÓWEK
OŚWIATOWYCH W WÓJCZY**

(na lata 2016 - 2019)

Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009r. Nr 4, poz 17)
- Rozporządzenie ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 czerwca 2009r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku podręczników (Dz. U. Nr 89. poz.730)
- Statut Przedszkola

Wstęp

Wychowanie jest takim rodzajem działalności, który polega na wywoływaniu zamierzonych zmian w charakterze dziecka. Zapewnienie każdemu dziecku powodzenia w harmonijnym rozwoju jego osobowości jest procesem trudnym i długotrwałym. W wychowaniu bardzo istotne jest to, aby nie rozwiązywać problemów za dzieci, należy skupić się na nauczaniu ich jak samodzielnie radzić sobie z nimi.

Przedszkole to instytucja wspomagająca i wspierająca rodziców lub opiekunów w wychowaniu ich dzieci; to pierwsze ogniwo edukacji wzajemnego współżycia w grupie rówieśniczej; to nauka relacji, zasad, ról, jakie pełnią poszczególni członkowie małej społeczności. Wychowanie wymaga wiedzy, umiejętności i zaangażowania zarówno ze strony rodziców jak i nauczycieli. Należy pamiętać, że w tym procesie bardzo ważne jest wspólne podejmowanie działań i dążenie do ich ujednolicenia na terenie domu i placówki.

Wszystkie obszary oddziaływań w wychowaniu przedszkolnym łączą się w integralną całość, gdyż dziecko potrzebuje nie tylko ochrony ze strony dorosłych, wsparcia, zrozumienia, wzorów do naśladowania, pokonywania swoich słabości i nieśmiałości, ale przede wszystkim przewodnictwa w odkrywaniu tajemnic otaczającego świata, kreatywności i aktywności.

Charakterystyka programu

Program jest zgodny z nową podstawą programową wychowania przedszkolnego. Został opracowany w celu realizacji fundamentalnych wartości przez społeczność wychowującą przedszkolaków oraz rodziców. Niniejszy program powstał w trosce o wspomaganie rozwoju emocjonalno-społecznego dzieci oraz kształtowania w nich zachowań społecznie akceptowanych.

Program nie zawiera podziału treści na grupy wiekowe. Dzieci w wieku przedszkolnym charakteryzują się znacznymi różnicami indywidualnymi w zakresie tempa rozwoju umysłowego i emocjonalnego. Efektywność wspomaganie rozwoju będzie zależeć od korzystnego dopasowania przez nauczyciela treści kształcenia do możliwości rozwojowych dziecka i potrzeb wynikających z warunków środowiska. To, w jakim czasie, jakie kompetencje nabędzie dziecko, nie zależy od wieku, lecz indywidualnego rozwoju, potrzeb i możliwości. Nauczyciel realizujący program może dokonywać wyboru zadań, zgodnie z potrzebami i oczekiwaniami dzieci.

Program nastawiony jest na dziecko, jego możliwości i oczekiwania. Przyjmuje do realizacji cele etapowe wyprowadzone z celu nadrzędnego wychowania przedszkolnego zawartego w podstawie programowej (Rozporządzenie MEN z dnia 8 czerwca 2009).

Cele programu

Cel główny: Kształtowanie prawidłowych podstaw funkcjonowania w społeczeństwie oraz wspomaganie rozwoju emocjonalnego dziecka.

Cele szczegółowe:

I. Kształcenie sposobów kulturalnego komunikowania się z otoczeniem:

1. Używaj form grzecznościowych: „proszę”, „dziękuję”, „przepraszam”.
2. Pamiętaj o kulturalnym zachowaniu się podczas powitań i pożegnań (dzień dobry, do widzenia; nie podawaj pierwszy ręki starszej osobie).
3. Nie mów z pełnymi ustami.
4. Stosuj zasadę „Dziewczynka ma pierwszeństwo”.
5. Okazuj szacunek dorosłym.
6. Bądź serdeczny dla innych (kolegów i dorosłych).

II. Systematyczne uświadamianie dziecku prawidłowych postaw pro zdrowotnych i nawyków higienicznych.

1. Nie krzycz, mów umiarkowanym głosem.
2. Bierz udział w zajęciach ruchowych, spacerach i wycieczkach (przebywaj na świeżym powietrzu).
3. Hartuj swój organizm.
4. Ubieraj się stosownie do pory roku.
5. Zjadaj przygotowane dla ciebie posiłki.
6. Myj ręce przed posiłkami i po wyjściu z ubikacji.
7. Informuj dorosłych o swoich dolegliwościach.
8. Nie oglądaj zbyt długo telewizji.
9. Zaslaniaj usta przy kichaniu i kasłaniu.

III. Uświadamianie dziecku konieczności przestrzegania zasad bezpieczeństwa.

1. Akceptujemy cię takiego, jakim jesteś.
2. Nie oddalaj się od pani , rodziców.
3. Nie baw się w miejscu niedozwolonym (jezdnia, zamrznięty staw).
4. Nie rozmawiaj z nieznajomymi.
5. Nie przyjmuj słodyczy od nieznajomych.
6. Nie zbliżaj się do nieznanych zwierząt.
7. Nie baw się zapalkami.
8. Przestrzegaj zasad ruchu drogowego.
9. Pamiętaj swój adres zamieszkania.

IV. Wdrażanie do przestrzegania norm i zasad współzycia w grupie rówieśniczej.

1. Wyrażaj swoje emocje w sposób dla nas zrozumiały.
2. Przestrzegaj zawartych umów.
3. Wystrzegaj się kłamstwa.
4. Zwróć się z problemem do nauczyciela.
5. Nie obrażaj się.
6. Nie bądź agresywny, nie bij kolegów.
7. Baw się tak, abyś nie przeszkadzał innym.
8. Nie wyśmiewaj się z kolegi, koleżanki.
9. Zgodnie baw się z kolegami, szanuj cudzą własność.
10. Słuchaj, co mówią inni.
11. Nie wyrządzaj krzywdy innym.
12. Pomagaj młodszym, mniej sprawnym kolegom.
13. Dziel się z innymi tym, co masz.
14. Nie zabieraj bez pytania zabawek należących do innych dzieci.

V. Zapoznanie dzieci z tradycjami rodzinnymi i narodowymi.

1. Kultywuj tradycje swojej rodziny.
2. Rozmawiaj z rodzicami o ich pracy.
3. Pamiętaj o uroczystościach rodzinnych.
4. Bądź dumny z kraju, w którym mieszkasz.
5. Szanuj język ojczysty i tradycje narodowe.
6. Poznaj piękno swojego kraju, regionu, miasta.

Kryteria sukcesu

Dziecko:

1. Dostrzega i rozumie potrzeby innych, akceptuje ich odrębność.
2. Rozumie i przestrzega zasady zgodnego współżycia w grupie.
3. Potrafi kulturalnie zwracać się do innych, używa zwrotów grzecznościowych.
4. Ma poczucie własnej wartości, wiary we własne siły, możliwości i umiejętności.
5. Potrafi nazywać, wyrażać i kontrolować swoje emocje.
6. Szanuje wolność innych, cudze zdanie.
7. Wyraża swoje uczucia, potrzeby i oczekiwania, a także dostrzega je u innych.
8. Rozumie znaczenie dialogu w rozwiązywaniu sporów, potrafi argumentować swoje racje, oceny i odczucia.
9. Zna i kultywuje tradycje rodzinne, lokalne, regionalne i narodowe.
10. Ma świadomość przynależności narodowej: rozpoznaje godło i barwy narodowe, rozumie pojęcie ojczyzna.
11. Rozumie konieczność przestrzegania zasad zgodnego współżycia ze światem przyrody, przejawia postawy proekologiczne.
12. Rozumie potrzebę stosowania profilaktyki prozdrowotnej.

13. Zauważa sytuacje zagrażające bezpieczeństwu własnemu i innych, potrafi unikać zagrożeń.
14. Umie funkcjonować w środowisku zgodnie z przyjętym powszechnie kanonem norm społecznych.
15. Zna swoje prawa i obowiązki.
16. Szanuje wartości: prawdę, dobroć, piękno, sprawiedliwość, uczciwość, życzliwość, szacunek, wyrozumiałość.
17. Rozumie swoje prawo do pomocy ze strony dorosłych w trudnych sytuacjach.
18. Ma poczucie obowiązkowości, odpowiedzialności i wytrwałości decydujące o doprowadzeniu do końca rozpoczętej pracy.
19. Potrafi cieszyć się z własnych sukcesów, docenia sukcesy innych, umie z godnością przyjmować porażki.
20. Interesuje się otaczającym światem, poszukuje odpowiedzi na nurtujące go pytania.

Metody:

Do podstawowych metod stosowanych w pracy z małymi dziećmi przy wdrażaniu wartości moralnych należą:

- metoda zadaniowa (powierzenie konkretnych zadań swoim wychowankom)
- metoda modelowania (dawanie im dobrego przykładu)
- metoda sytuacyjna
- burza mózgów
- metody technik relaksacyjnych
- metody technik plastycznych (arteterapia)
- muzykoterapia.
- zabawa organizowana i spontaniczna;
- twórczość plastyczna i artystyczna dzieci;
- dobór i przybliżanie odpowiedniej literatury dziecięcej;
- organizacja imprez integracyjnych.

Zasady i normy postępowania

Kształcenie sposobów kulturalnego komunikowania się z otoczeniem:

- samodzielne podejmowanie prostych obowiązków w domu i w przedszkolu
- sprzątanie swoich zabawek, układanie książek
- opieka nad swoim zwierzęciem
- uwrażliwienie dzieci na potrzeby innych członków rodziny - spokojne i ciche zachowanie podczas gdy inni odpoczywają, opiekowanie się osobami chorymi, starszymi
- uczenie się używania zwrotów grzecznościowych w określonych sytuacjach (dzień dobry, do widzenia, proszę, dziękuję, przepraszam)
- dostarczenie dzieciom wzorców właściwego zachowania się (postawa nauczycielki, postacie z literatury, itp.)
- utrwalenie nawyków kulturalnego zachowania się w miejscach publicznych (w sklepie, autobusie, kinie)
- poszanowanie własności i wytworów pracy kolegów
- uczenie się mówienia miłych słów oraz dziękowania innym za te słowa
- szanowanie wspólnych zabawek i odkładanie ich na wyznaczone miejsce
- opanowanie umiejętności kulturalnego jedzenia (np. nie mówienie z pełnymi ustami, używanie serwetki, itp.)
- przyzwyczajanie dzieci do przestrzegania zasad dotyczących utrzymywania porządku i szanowania zieleni w najbliższym otoczeniu (papierki wrzucamy do kosza, nie deptamy trawników i skwerków, nie niszczymy drzew, krzewów)
- nauczanie prawidłowych zasad ekologicznego zachowania (sortowanie śmieci, rozumienie potrzeby recyklingu itp.).

Systematyczne uświadamianie dziecka prawidłowych postaw prozdrowotnych i nawyków higienicznych.

- dostarczanie dzieciom wzorców właściwego zachowania w różnych sytuacjach (Zabaw typu "Cicho... głośno", „Co byś zrobił gdyby....”,)
- czynne uczestnictwo dzieci w zabawach organizowanych przez nauczycielkę (zabawy ruchowe, zestawy ćwiczeń gimnastycznych, spacer, wycieczki, pobyt na świeżym powietrzu)
- uczenie się umiejętności dokonywania wyboru odpowiedniego ubrania stosownie do pogody (wykorzystanie pomocy dydaktycznych "Ubieram się sam")
- kształtowanie nawyku zjadania śniadania
- systematyczne mobilizowanie dzieci do stosowania zabiegów higienicznych oraz mycia rąk przed posiłkami i po wyjściu z ubikacji
- rozumienie potrzeby wizyt kontrolnych u lekarza pediatry oraz stałego kontrolowania i leczenia zębów - spotkania z lekarzem, wizyta w gabinecie stomatologicznym
- stosowanie w zajęciach różnych form sprzyjających zrozumieniu potrzeb własnych i kolegów (drama, pedagogika zabawy, itp.)
- uświadamianie dzieciom konieczności spożywania owoców i warzyw jako źródła witamin (poprzez spożywanie posiłków w przedszkolu, zajęcia dydaktyczne, hodowle prowadzone w kąci przyrody, itp.)
- umiejętność radzenia sobie w razie choroby.

Uświadamianie dziecka konieczności przestrzegania zasad bezpieczeństwa.

- cykliczne spotkania z policjantem: "Bądź ostrożny na drodze", "Obcy niebezpieczny", "Policjant moim przyjacielem", "Bezpieczna zima", "Bezpieczne wakacje"
- ustalenie zasad warunkujących bezpieczeństwo podczas pobytu w przedszkolu (sala, teren) oraz na wycieczkach.

- przestrzeganie zakazu spożywania produktów nieznanego pochodzenia (owoce, rośliny, grzyby, słodczyce otrzymywane od obcych).
- przestrzeganie zakazu rozmawiania z obcymi, wpuszczania ich do domu pod nieobecność rodziców i udzielania jakichkolwiek informacji o domu i rodzinie
- omówienie sposobu postępowania w razie złego samopoczucia, skaleczenia, określonej dolegliwości
- zapamiętanie własnego imienia i nazwiska oraz adresu zamieszkania
- w toku zajęć scenek rodzajowych, dramy poznanie konsekwencji niebezpiecznych zabaw i zachowań
- poznanie niektórych możliwości radzenia sobie w sytuacjach zagrażających własnemu bezpieczeństwu
- wyrobienie umiejętności wezwania pomocy w razie potrzeby
- rozumienie przestrzegania zasad kodeksu drogowego dla pieszych
- dostarczenie wzorców właściwego zachowania na ulicy (wycieczki na skrzyżowanie, książki)

Wdrażanie do przestrzegania norm i zasad współżycia w grupie rówieśniczej.

Kontroluj swoje zachowanie

- ustalenie reguł i norm życia w grupie, przestrzeganie ich:
- zgodnego zachowania się podczas zabaw
- kulturalnego włączania się do zabaw kolegów
- korzystania ze sprzętu i zabawek
- mądrego rozwiązywania zaistniałych konfliktów
- porozumiewania się umiarkowanym głosem
- przestrzeganie zasad podporządkowania się dyżurnym np. łazienka, sala
- ponoszenie konsekwencji łamania przyjętych umów
- reagowanie na umówione sygnały np. sygnał kończący zabawę
- uczenie dzieci właściwego zachowania w stosunku do innych (nie stosujemy obraźliwych słów)

- uczenie dzieci umiejętności określania swoich uczuć, wyrażania swoich oczekiwań w sposób zrozumiały dla innych
- zapoznanie z bezpiecznymi sposobami rozładowywania emocji nie wyrządzając krzywdy innym (np. gryzmolenie po kartce, zginiatanie gazety, darcie papieru)
- poznawanie wzorców właściwego zachowania (postawa nauczyciela, postacie z literatury)
- uczenie właściwego przyjmowania pochwał i krytyki
- poszukiwanie sposobów nagradzania sukcesów innych
- udział w inscenizacjach dziecięcych z wykorzystaniem literatury:
 - rozróżnianie prawdy, fałszu, fantazji, kłamstwa w utworach literackich i w sytuacjach codziennych
- podejmowanie prób oceny i ocenianie postępowania bohaterów bajek i opowiadań
- układanie zakończeń historyjek obrazkowych, przewidywanie skutków złego postępowania, wyciąganie wniosków
- rozumienie konsekwencji kłamstwa dla siebie i innych
- podejmowanie oceny postępowania własnego i kolegów w konkretnych sytuacjach
- włączanie zabaw dramowych, jako element bloku integracyjnego określającego samopoczucie dziecka
- systematyczne prowadzenie rozmów, wyjaśnień, wymiany zdań i przedstawienie argumentów dotyczących własnych ocen i odczuć, liczenie się z odczuciami drugiej osoby
- uczenie tolerancji i zrozumienia dla odmienności
- uczenie się mówienia o rzeczach miłych, wyrażanie dezaprobaty dla zachowań negatywnych
- przygotowanie dziecka do podjęcia nauki szkolnej i umiejętnego radzenia sobie w dalszym życiu.

Bądź koleżeński

- zawieranie umów z dziećmi dotyczących właściwego zachowania w przedszkolu, konsekwentne ich przestrzeganie
- interesowanie się wytworami swoich kolegów, dostrzeganie wysiłku włożonego w ich powstanie, poszanowanie własności i wytworów pracy kolegów
- rozumienie, że inni mają takie same potrzeby jak ja: uczestnictwa w zabawach, korzystania z zabawek, spożywania słodczy (w związku z tym dzielenie się nimi)
- uczenie się właściwego zachowania podczas rozwiązywania zaistniałego konfliktu - używanie zwrotów grzecznościowych, korzystanie z pomocy i doradztwa nauczycielki, zrozumienie tego, co przeżywają inni
- słuchanie kolegów pełniących dyżur w grupie, podporządkowywanie się ich poleceniom i uwagom
- wyrabianie nawyku uprzejmego witania się z kolegami spotkanymi w szatni lub na podwórku (mówienie dzień dobry, skinienie ręką, itp.)
- sprawianie radości choremu koledze przez: wspólne napisanie listu, przygotowanie upominku, odwiedziny
- dostrzeganie i przeciwstawianie się przejawom samolubstwa, okrucieństwa, przezywania, dokuczania (rozumienie przeżyć z tym związanych)
- sprawianie radości innym dzieciom przez składanie życzeń imieninowych, urodzinowych, wykonywanie dla nich upominków
- opiekowanie się nowymi kolegami oraz tymi, którzy tej pomocy potrzebują (rozumienie ich zagubienia i nieporadności)

Zapoznanie dzieci z tradycjami rodzinnymi i narodowymi.

- pobudzanie ciekawości do interesowania się historią i tradycjami swojej rodziny

- wzmocnianie więzi rodzinnych poprzez udział rodziców i dziadków w uroczystościach organizowanych w przedszkolu, zajęciach otwartych, festynach.
- wykonanie drzewa genealogicznego swojej rodziny
- prowadzenie rozmów i zajęć dotyczących poznawania pracy zawodowej rodziców i dziadków, zapraszanie przedstawicieli na zajęcia do przedszkola
- realizowanie tematów kompleksowych dotyczących poznawania zawodów: np. strażaka, policjanta, lekarza, nauczyciela
- w trakcie zajęć oraz przy każdej nadarzającej się okazji uświadamianie dzieciom ich przynależności narodowej - jesteśmy Polakami, mówimy po polsku, rozumiemy znaczenie słowa ojczyzna
- zapoznanie dzieci z barwami narodowymi, godłem i hymnem Polski
- pomaganie w orientowaniu się na mapie Polski.

Zasady, których powinny przestrzegać dzieci w określonym wieku:

1. Dziecko 3-4 – latnie powinno:

- a). nie oddalać się od wychowawcy i rodziców,
- b). myć ręce przed posiłkami, po powrocie z placu zabaw oraz po wyjściu z ubikacji,
- c). informować dorosłych o dolegliwościach,
- d). zjadać urozmaicone posiłki,
- e). znać swoje imię i nazwisko,
- f). nie bawić się zapalkami,
- g). wystrzegać się agresywnych zachowań,
- h). nie szkodzić drugiemu człowiekowi,
- i). szanować zabawki i odkładać je na wyznaczone miejsce,

j). spokojnie oczekiwać na swoją kolej w zabawie.

2. Dziecko 5 – letnie powinno:

- a). używać form grzecznościowych,
- b). okazywać szacunek dorosłym,
- c). używać umiarkowanego tonu głosu,
- d). ubierać się stosownie do temperatury powietrza,
- e). nie oglądać zbyt długo telewizji,
- f). bawić się w miejscach do tego przeznaczonych,
- g). nie przyjmować prezentów od obcych,
- h). przestrzegać zasad ruchu drogowego,
- i). znać swój adres zamieszkania,
- j). nie dotykać urządzeń elektrycznych bez nadzoru dorosłych,
- k). szanować cudzą własność,
- l). dbać o porządek wokół siebie,
- m). kulturalnie zachowywać się w miejscach publicznych,
- n). przestrzegać reguł współżycia w grupie,
- o). umieć wygrywać i przegrywać.

3. Dziecko 6 – letnie powinno:

- a). dostrzegać i rozumieć potrzeby innych oraz akceptować ich odmienność,
- b). nie korzystać zbyt długo z komputera,
- c). przestrzegać zawartych umów,
- d). słuchać co mówią inni,
- e). pomagać młodszym lub mniej sprawnym dzieciom,
- f). zachować się spokojnie podczas, gdy inni odpoczywają,
- g). zaopiekować się osobą starszą lub chorą,
- h). posiadać umiejętność kulturalnego zachowania się przy stole,
- i). znać konsekwencje łamania ustalonych reguł zachowania,

- j). znać sposoby bezpiecznego rozładowywania napięć,
- k). samodzielnie rozwiązywać konflikty i nieporozumienia,
- l). umieć sprawić przyjemność drugiemu człowiekowi,
- m). potrafić wyrazić opinię i zareagować odpowiednio na negatywne zachowanie innych,
- n). potrafić przeprosić i przyznać się do winy,
- o). czuć potrzebę pogłębiania własnej wiedzy i rozwijania zainteresowań,
- p). być dumnym z przynależności narodowej.